

Valtakunnallisten asiakkuuspalvelujen tulosityksikkö
Etuuksien ja palvelujen suunnitteluksikkö

7.5.2026

[Kela/7166/2026]
Julkinen

Eduskunta
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta
stv@eduskunta.fi

Asia: HE/67/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain ja sairausvakuutuslain 15 ja 17 luvun sekä eräiden muiden lakien muuttaminen

Asiantuntijakuuleminen sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnassa 8.5.2026 klo 9.00

Pyydettyinä lausuntonaan Kansaneläkelaitos (jäljempänä Kela) kunnioittaen toteaa, että se on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun ja Kelan esittämiä näkökohtia on hyvin huomioitu valmistelussa. Kela kannattaa esityksessä esitettyjä ehdotuksia ja pitää tärkeänä, että eri etuuslakien menettelytapasäännöksiä yhdenmukaistetaan, kun yhdenmukaistamiselle ei ole etuuskohtaisia esteitä tai muita perusteltuja syitä. Tämä sujuvoittaa jatkossa Kelan toimeenpanemaa sosiaaliturvaa ja luo edellytyksiä laajemmalle sosiaaliturvan yhdenmukaistamiselle. Kela pitää myös tärkeänä, että esityksessä pyritään välttämään eri etuuslakien osalta päällekkäistä sääntelyä hallintolain (434/2004) kanssa.

Kela on tukenut esityksen valmistelua tuottamalla tilastotietoa sekä nostamalla esiin nykyisestä lainsäädännöstä johtuvia epäkohtia. Esityksessä nostetut soveltamistilanteet, esimerkiksi asiavirheen korjaamisen -säännöksen osalta pohjautuvat yleisimmin ratkaisutyössä esiintyneisiin asiakastapauksiin.

Kuntoutusrahan maksukausia koskeva muutos

Kela pitää perusteltuna, että kuntoutusrahan maksukausia tarkasteltaisiin jatkossa asiakaslähtöisestä näkökulmasta. Hallituksen esityksessä ei ehdoteta tarkemmin, miten maksukausista tultaisiin jatkossa säättämään, vaan säännöstä ehdotetaan muutettavaksi 1.4.2027 alkaen siten, että kuntoutusraha maksettaisiin vakuutetun ilmoittamalle tilille. Momentista poistettaisiin tarkka sanamuoto maksukaudesta, josta olisi jatkossa tarkoitus säätää asetuksen tasolla. Kela pitää tärkeänä, että maksukausista säädettäessä huomioidaan riittävällä tavalla asiakasnäkökulma, ja kuntoutusrahan sujuva maksaminen. Nykyinen sääntely on johtanut etenkin ammatilliseen kuntoutukseen osallistuvien kohdalla siihen, että kuntoutusraha on tullut maksuun pienissä erissä, mitä on pidetty asiakasnäkökulmasta hankalasti ennakoitavana esimerkiksi siirryttäessä työttömyysetuudelta kuntoutusrahalle.

Sairausvakuutuslakiin lisättävät säännökset: Päivärahaetuutta koskeva päätös ja Päivärahaetuuden keskeyttäminen tai vähentäminen muuttuneiden olosuhteiden vuoksi

Kela pitää menettelytapasäännösten yhdenmukaistamisen näkökulmasta perusteltuna, että sairausvakuutuslakiin lisätään säännös päivärahaetuutta koskevan päätöksen antamisesta. Kuten esityksessä todetaan, sääntelyn puuttuminen ei ole aiheuttanut ongelmia Kelan toimeenpanossa, eikä ehdotuksen arvioida vaikuttavan nykyiseen menettelyyn.

[Suojausluokka]

Kela kannattaa ehdotusta, jonka mukaan sairausvakuutuslakiin lisätään säännös päivärahaetuuden keskeyttämisestä ja vähentämisestä muuttuneiden olosuhteiden vuoksi. Vastaava säännös löytyy jo useasta muusta etuuslaista. Ehdotuksen arvioidaan sujuvoittavan asiakkaan päiväraha-asian käsittelyä sekä vähentävän Kelan sekä muutoksenhakuasteiden hallinnollista työtä. Jatkossa asiakkaalle ei ehtisi kertyä perusteetta maksettua etuutta sinä aikana, joka nykysäännösten valossa Kelalta kuluu oikaisu- tai tarkistus-asian käsittelyn saamiseksi päätökseen. Ehdotus osaltaan vähentää liikamaksujen syntymistä asiakkaille. Säännöstä sovellettaisiin tilanteissa, joissa Kelalla on selkeä näyttö asiasta ja asiakasta kuullaan hallintolain mukaisesti ennen päätöksen antamista.

Asiavirheen korjaamista koskevan sääntelyn muuttaminen

Kela kannattaa ehdotusta. Muutos yhdenmukaistaisi menettelytapoja Kelan eri etuuksissa. Tämä sujuvoittaisi Kelan toimintaa ja loisi myös edellytyksiä laajemmalle sosiaaliturvan yhdenmukaistamiselle jatkossa. Samalla Kela siirtyisi erityissääntelystä hallintolain yleissääntelyn piiriin.

Muutoksen myötä asiavirheen korjaamiseen ei tarvittaisi asiakkaan suostumusta tai virheellisen päätöksen poistomenettelyä, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asiakkaan omasta menettelystä. Tällä viitataan lähinnä niihin tilanteisiin, joissa on kysymys asianosaisen vilpillisestä menettelystä tai vakavasta laiminlyönnistä. Säännös ei kuitenkaan ehdottomasti edellyttäisi asianosaisen menettelyltä tahallisuutta, vaan korjaamisen perusteena voisi olla myös asianosaisen erehdykseen tai huolimattomuuteen perustuva virheellisten tietojen antaminen.

Muutos sujuvoittaisi ja nopeuttaisi etuuskäsittelyä. Se vähentäisi työmäärää Kelassa ja muutoksenhakuasteissa erityisesti niissä tilanteissa, joissa muutoin jouduttaisiin turvautumaan virheellisen päätöksen poistomenettelyyn.

Asiakkaan oikeusturvan ei voida katsoa vaarantuvan, koska asian käsittelyyn sovellettaisiin hallintolain kuulemista koskevia säännöksiä. Asiakas saa myös käsittelyn päätteeksi aina valituskelpoisen päätöksen.

Sovitellun työttömyysetuuden määrää koskevan säännöksen selkeyttäminen

Kela kannattaa sovittelun työttömyysetuuden määrää koskevan säännöksen selkeyttämistä. Kela kuitenkin arvioi, että vain harva työttömyysetuuden saaja perehtyy sovittelun työttömyysetuuden laskentaan luke-malla työttömyysturvalain sovittelua koskevaa pykälää tai sen esitöitä. Siten säännöksen sanamuotojen kehittäminen vaikuttaa todennäköisesti vain vähän siihen, kuinka kannattavana osittaisen työn vastaanot-tamista yleisesti pidetään.

Ehdotetut muutokset eivät edellytä muutoksia Kelan toimintaan, koska Kelan päätösteksteissä tai viestin-nässä ei ole käytetty nykyistä pykälämuotoilua vaan on jo ennestään pyritty informatiivisempaan ilmai-suun.